

The Evaluation of Academic Success of Elementary 4th Class Students

Fatih Aydođdu

Erzincan Üniversitesi, faydogdu1985@gmail.com

Mücahit Dilekmen

Atatürk Üniversitesi, dilekmen@atauni.edu.tr

Abstract

In this study, it is aimed to view the school success of elementary 4th class students in terms of individual and family variables. The study has been performed on total 230 students majoring in 4th classes of seven elementary schools chosen by random sampling method, two from Erzincan provincial center, two from its villages and 3 schools from Çayırılı district in 2014-2015 academic year. In the research, survey model has been used. In data collection of the research, “Personal Data Form” and the weighted success average of 2014-2015 Academic Year 1. Semester were gained from school administrations by obtaining necessary permission at the end of the semester. In the research, based on secrecy of personal data, codes in the form of K1, K2, K3...were given to the students according to their order in class list. The data have been analyzed by SPSS.21 program. According to the findings, there are significant difference between students’ success and monthly income of family, sibling number, heating system of house and father’s employment position, no significant difference was seen according to the variables of gender, settlement type, family type, having their own study room, being disabled or continually ill person at their houses, mother’s employment status and students’ having health problems.

Key Words: Elementary fourth class, Academic Success, Student, Parent

İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi

Özet

Bu çalışmada, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okul başarılarının bireysel ve aile değişkenleri açısından incelemesi amaçlanmıştır. Çalışma örneklemini 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Erzincan il merkezindeki ilkokullardan 2, köy okullarından 2 ve Çayırılı ilçesindeki 2 okulda bulunan ve seçkisiz olarak belirlenmiş on üç 4. Sınıfta öğrenim gören toplam 230 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada betimsel türde tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında “Kişisel Bilgi Formu” ve 2014-2015 Eğitim ve Öğretim

Yılı 1. Dönemine ait ağırlıklı başarı ortalamaları dönem sonunda gerekli izinler alınarak okul idarelerinden elde edilmiştir. Araştırmada kişisel bilgilerin gizliliğinden hareketle, öğrencilere sınıf listesindeki sıralarına K₁, K₂, K₃... şeklinde kodlar verilerek analiz edilmiştir. Veriler SPSS.21 programı ile analiz edilmiştir. Bulgulara göre, ailenin aylık gelirin, kardeş sayısına, evin ısınma yöntemi ve babanın çalışma durumuna göre öğrencilerin başarıları arasında anlamlı farklılaşma bulunurken, cinsiyet, yerleşim türü, aile tipi, kendilerine ait çalışma odası olma durumu, evlerinde engelli ya da sürekli hastalıklı birey olma durumu, annenin çalışma durumu ve öğrencilerin sağlık problemlerine sahip durumu değişkenlerine göre anlamlı farklılaşma görülmemiştir.

Anahtar Sözcükler: İlkokul dördüncü sınıf, Akademik Başarı, Öğrenci, Ebeveyn

Giriş

Eğitim öğretim çalışmaları sadece başarılı olan öğrencileri belirleyip, onların başarıları üzerine odaklanmak yerine çocukların bir bütün olarak gelişmelerini hedefler. Çağdaş eğitim, eşit düzeyde bireyler yetiştirmeyi değil, onlara eşit koşullar altında olanak sağlamayı amaç edinir. Bu anlayış hümanistik bir yaklaşımı öngörür. Her çocuk sahip olduğu özellikleriyle biriciktir. Çocuklara uygun ortamlar sağlandığında, her biri kendi yetenek ve zekalarını en üst düzeyde kullanmaya hazırdırlar.

Çocukların sahip olduğu bireysel özellikler, aile unsurları, okul, çevre, yaşamış oldukları travmatik yaşantılar, kısaca gelişimini etkileyen her faktör, “gelişim bir bütündür” ilkesinden hareketle dolaylı olarak okul başarısına etki etmektedir. Bu nedenle öncelikli olarak çocukların tanınması ve sonrasında başarılarına etki eden olumsuz ve telafisi mümkün olan etmenlerin sağaltımının yapılması gerekmektedir.

Her öğrenim basamağında öngörülen amaçlara ulaşma da öğretmen kritik bir öge olmasına (Konan ve Oguz, 2015) karşın aile, çocuk dünyaya geldiği andan itibaren onun bakımından ve eğitiminden sorumlu ilk kurum olarak kendini göstermektedir. Ailenin kültürü, sosyo-ekonomik durumu, anne-babanın eğitim durumu, çocuğa karşı davranış ve tutumları, aile üyelerinin çocuklarına verdiği değer, ailenin çocuk eğitiminde sahip olduğu bilgiler, çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri ve çocukların başarılı olma duygusunu yaşamalarına fırsat vermeleri çocuklarının okuldaki başarılarına önemli katkılar sunmaktadır (Engin, Özen ve Bayoğlu, 2009, s.127).

Anne babaların eğitime katılımı; okul ve ev arasındaki etkileşimi güçlendirerek öğretmenin okulda yaptıklarının evde pekiştirilmesini sağlar. Böylece aile, öğretmenin beklentilerinden ve hedeflerinden, öğretmen de ailenin beklenti ve isteklerinden haberdar olacaktır (Temel, 2001). Ayrıca ailenin çocuğa verdiği destek onun eğitim öğretim faaliyetlerindeki performansını, katılımını ve okul başarısını etkileyecektir (Halle, Kurtz-Costes ve Mahoney, 1997; Annunziata, Hogue, Faw ve Liddle, 2006).

Çocuk için en önemli kişiler ana-baba ve öğretmenlerdir. Bu kişilerin çocuğa yönelik yüceltici, benimseyici tutumları çocuğun özgüvenini yükseltmekte, çocuğu önemsemeyen ve dışlayan tutumlar ise çocukta düşük bir özgüvene neden olmaktadır. Çocukların mutlu bireyler olarak yetişmelerini gerçekleştirmek için, özsaygı, kişisel gelişim, kişisel güven ve duygusal olgunlaşmasını ve başarıya zevkini tatmasını sağlamak gerekmektedir (Şeker, 2013, s. 34).

Richards' a (1986) göre ailenin toplumsal, ekonomik ve kültürel özellikleri, öğrenci başarısını etkileyen oldukça önemli bir etkidir. Bu özellikler, anne ve babanın zekası, dini, yaşı, eğitimi, mesleği, geliri, yerleşim yeri, ailenin tutum ve beklentileri, ailenin yapısı (çekirdek, geniş, birlikte ve ayrı) ve ailede yaşayan birey sayısı, yaşanan konutun özellikleri, çocuklara yapılan akademik yardımın düzeyi, evin okula uzaklığı, evdeki kitaplar ve diğer eğitim araçları, çocukla birlikte yürütülen etkinliklerdir.

Anne-babanın eğitim durumu, sosyo-ekonomik durumu, aile içi ilişkiler, boşanma, aile üyelerinden birinin ölümü, anne-babanın çocuğa karşı tutumları, anne-babanın okula karşı tutumları ve çocuktan okul başarısı beklentileri, çocuğun ders çalışma ortamı, ağır ve süregelen hastalıkları ve yaşadıkları ekonomik sıkıntılar onların başarısı etkilemektedir (Dam, 2008, s.83-93).

Sulku ve Seher (2015) Türkiye'de 6928 ilköğretim öğrencisi üzerinde yaptıkları araştırmada kalkınmış bölgelerde eğitim görenlerin, sosyo ekonomik düzeyin yüksekliği, babanın eğitim düzeyinin yüksekliği, büyük kentlerde yaşama gibi faktörlerin öğrencilerin başarılarını önemli ölçüde artırdığını saptamışlardır. Ayrıca özel okul öğrencilerinin devlet okullarında öğrenim görenlerden daha başarılı oldukları sonucu elde edilmiştir. Sulis ve Porcu (2015) ise çalışmalarında, çocukların başarılarında sosyo ekonomik durum, aile katkısı, farklı coğrafi bölgelerde veya benzer coğrafi bölgelerde yaşama gibi faktörlerin etkili olduğunu gözlemlemişlerdir. Gershenson ve Langbein (2015) yaptıkları çalışmada sınıfların kalabalık oluşu, sosyo ekonomik dezavantajlılığın ve öğrenme güçlüğüne öğrencilerin akademik başarılarında önemli olduğu sonucunu elde etmişlerdir.

Bireyin sağlıklı bir fizyolojik yapıya sahip olması öğrenmeye etki eden diğer bir etmendir. Özellikle görme ve işitme gibi duyu organlarındaki bozukluklar öğrenmeyi olumsuz yönde etkilemektedir (Engin, Özen ve Bayoğlu, 2009, s.132). Bu da dolayısıyla okul başarısına etki edecektir.

Çocukların evlerindeki çalışma ortamları da onların başarılarında belirleyici olmaktadır. Çocuğun evde verimli çalışabilmesi için uygun çalışma ortamı sağlanmalıdır (Dam, 2008, s.93). Okul başarısını etkileyen bir diğer etmen ise okulöncesi eğitimidir. Okulöncesi eğitimi almış olan çocukların akademik başarılarının olumlu yönde etkilendiğine dair birçok araştırma bulunmaktadır (Örn: Mashburn ve diğerleri, 2009).

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı; ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin okul başarılarının bireysel ve aile değişkenleri açısından incelenmesidir. Bu amaca yönelik aşağıdaki problem ve alt problemlere cevap aranmıştır.

Problem

Bu araştırmanın problem cümlesi; ilkökul 4.sınıf öğrencilerinin okul başarıları bazı sosyo-demografik özelliklerine göre farklılaşma görülmekte midir? Bu problemi açıklamak üzere aşağıdaki alt problemler cevaplandırılmıştır.

Alt Problemler

- 1) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 2) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri yerleşim türüne göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 3) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin aile tiplerine göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 4) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına türüne göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 5) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin ailelerinin aylık gelirine göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 6) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin evlerinin ısınma yöntemine göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 7) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin kendilerine ait çalışma odası olma durumlarına göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 8) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin evlerinde sürekli ya da engelli birey olma durumlarına göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 9) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin annelerinin çalışma durumlarına göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 10) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin babalarının çalışma durumlarına göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
- 11) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin sağlık problemi olma durumlarına göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?

12) İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin okulöncesi eğitimi alma durumlarına göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırmalarda kullanılan tarama yöntemi kullanılmıştır. Analiz aşamasında ise betimsel analiz yapılmıştır. Betimsel araştırmalar özaktarım araştırmaları ve gözlem araştırmaları olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilebilir. Özaktarım araştırmalarının verileri, örnekleme yer alan bireylerin kendilerinden bilgi alınarak toplanır. Katılımcılardan, anketler aracılığıyla yazılı olarak bilgi alınabileceği gibi, görüşmeler yoluyla sözlü olarak da bilgi toplanabilir (Özdamar ve diğerleri, 1999).

Evren ve Örneklem

Çalışma, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Erzincan il merkezinden iki, köylerinden iki ve Çayırılı İlçesinden 3 okul olmak üzere seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen yedi ilkokulun dördüncü sınıflarında öğrenim gören toplam 230 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Basit seçkisiz örnekleme yönteminde evrendeki tüm birimler, örneğe seçilmek için eşit ve bağımsız bir şansa sahiptir. (Büyüköztürk ve diğerleri, 2010).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Katılımcılara, akademik başarıya etki etmesi düşünülen değişkenlerle ilgili verileri elde etmek için araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” uygulanmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılı 1. dönemine ait ağırlıklı başarı ortalamaları dönem sonunda okul idarecilerinden gerekli izinler dahilinde alınmıştır. Araştırmada kişisel bilgilerin gizliliğinden hareketle, öğrencilere sınıf listesindeki sıralarına K₁, K₂, K₃... şeklinde kod verilmiştir. Veriler SPSS.21 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. İki den fazla grup olduğunda farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğuna bakmak için Tukey HSD testi kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki farkın önem kontrolü için manidarlık düzeyi asgari p=.05 olarak alınmıştır.

Bulgular

Bu kısımda örnekleme yer alan öğrencilere ilişkin elde edilen bulgular alt problemlere göre sırası ile sunulmuştur.

1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Başarı Puanlarına İlişkin t testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	Erkek	107	78.21	14.27		
	Kız	123	80.90	13.54	-1.463	.097

Öğrencilerin başarı puanlarının cinsiyetlerine göre anlamlı olarak farklılaşmış olduğunu belirlemek için yapılan bağımsız örneklemler için t testi sonucunda aradaki farkın anlamlı olmadığı görülmüştür ($t_{228}=-1.463$, $p>.05$). Buna göre cinsiyetin, öğrencilerin başarı puanını etkileyen bir faktör olmadığı söylenebilir.

2. Öğrencilerin öğrenim gördükleri yerleşim türüne göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Yerleşim Türüne Göre Başarı Puanlarına İlişkin Anova Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Yerleşim Türü	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	p
Başarı Notu	Köy	22	77.26	14.35			
	Şehir	164	80.31	13.40			
	İlçe	44	78.40	15.64	2/227	.682	.507

Öğrencilerin öğrenim gördükleri yerleşim türüne göre başarıları arasında anlamlı fark görülmemiştir ($F_{227}=.682$, $p>.05$).

3. Öğrencilerin aile tipine göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Aile Tiplerine Göre Başarı Puanlarına İlişkin t testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Aile Tipi	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	Çekirdek aile	192	79.78	14.00		
	Geniş Aile	37	79.96	12.47	-0.75	.940

Öğrencilerin başarı puanlarının aile tipine göre anlamlı başarılarının ailelerinin çekirdek veya geniş aile durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür. ($t_{227}=-0.75$, $p>.05$).

4. Öğrencilerin kardeş sayısına göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Kardeş Sayılarına Göre Başarı Puanlarına İlişkin t testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Kardeş Sayısı	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	0-3	186	80.60	13.41		
	4 ve daha çok	44	75.64	15.44	2.143	.033*

Öğrencilerin başarılarına göre başarıları arasında anlamlı farklılaşma görülmüştür ($t_{228}=2.143$, $p<.05$). Bu fark en çok üç kardeşi olanların okul başarılarının, en az dört kardeşi olanlardan anlamlı olarak daha yüksek şeklindedir.

5. Öğrencilerin aylık gelire göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre Başarı Puanlarına İlişkin Anova Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Aylık Gelir	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	p	Anlamlı Fark
Başarı Notu	1000 TL ve altında	100	76.36	14.59				
	1000-2000 TL arası	72	79.78	12.71				C>A
	2000-3000 TL arası	36	83.54	13.48				D>A
	3000 TL ve üstü	22	87.82	10.63	3/226	5.654	.001*	

A=1000 TL ve altında, B=1000-2000 TL arası, C=2000-3000 TL arası, D=3000 TL ve üstü

Öğrencilerin ailelerinin aylık gelire göre okul başarıları arasında anlamlı farklılaşma görülmüştür ($F_{226}=5.654$, $p<.05$). Bu fark ailelerinin aylık geliri 3000 TL üstünde ve 2000-3000 TL arası olanların, 1000 TL ve altında olanlardan anlamlı düzeyde yüksek olması

şeklinde. Bu durum ailelerin aylık gelirinin öğrencilerin okul başarıları üzerinde anlamlı etkiye sahip bir değişken olduğunu göstermektedir.

6. Öğrencilerin evlerinin ısınma yöntemine göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Evlerinin Isınma Yöntemine Göre Başarı Puanlarına İlişkin t testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Isınma Yöntemi	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	Soba ile	105	75.19	13.96		
	Doğalgaz, Kalorifer	125	85.39	12.79	-4.643	.000*

Öğrencilerin evlerinin ısınma yöntemine göre öğrencilerin akademik başarıları arasında fark olduğu görülmüştür. Bu akademik başarı farkı evleri doğal gaz ve kalorifer olanlar lehinedir ($t_{228}=2.143$, $p < .05$).

7. Öğrencilerin kendine ait çalışma odası olma durumuna göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Kendilerine Ait Çalışma Odası Olma Durumuna Göre Başarı Puanlarına İlişkin t testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Çalışma Odası	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	Var	105	80.58	12.98		
	Yok	125	78.87	14.67	.925	.356

Öğrencilerin kendine ait çalışma odası olma değişkenine göre akademik başarıları arasında çalışma odaları olanlar lehine önemli fark bulunmuştur. ($t_{228}=.925$, $p > .05$).

8. Öğrencilerin ailesinde engelli ve ya sürekli hastalığı olan bireyin olma durumuna göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Evde Engelli veya Sürekli Hastalıklı Birey Olma Göre Başarı Puanlarına İlişkin t testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Engelli veya Sürekli Hasta	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	Var	54	81.20	13.75		
	Yok	176	79.17	13.97	.935	.351

Öğrencilerin evlerinde engelli veya sürekli hastalıklı bireyin olması durumuna göre akademik başarıları arasında anlamlı fark gözlenmemiştir ($t_{228}=.925$, $p> .05$).

9. Annenin çalışma durumuna göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Annenin Çalışma Durumuna Göre Başarı Puanlarına İlişkin Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değeri

Bağımlı Değişken	Anne Çalışma Durumu	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	Çalışıyor	27	78.36	16.66		
	Çalışmıyor	203	79.82	13.57	-.513	.609

Annenin çalışma durumuna göre öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı farklılaşma görülmemiştir ($t_{228}=-.609$, $p> .05$).

10. Babanın çalışma durumuna göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Babanın Çalışma Durumuna Göre Başarı Puanlarına İlişkin t testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Baba Çalışma Durumu	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	Çalışıyor	206	80.40	13.72		
	Çalışmıyor	22	71.62	13.77	2.850	.005*

Babanın çalışma durumuna göre öğrencilerin akademik başarıları arasında babaları çalışanlar lehine anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir ($t_{226}=2.850$, $p\leq .05$).

11. Öğrencilerin sağlık problemleri olma durumuna göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Öğrencilerin Sağlık Problemi Olma Durumuna Göre Başarı Puanlarına İlişkin t testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Sağlık Problemi	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	Yok	206	79.60	13.64		
	Var	24	80.12	16.46	-.173	.863

Öğrencilerin sağlık problemi olma durumuna göre akademik başarı puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($t_{228}=-.173$, $p> .05$).

12. Öğrencilerin okulöncesi eğitimi alma durumlarına göre başarı puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Öğrencilerin Okulöncesi Eğitimi Alma Durumuna Göre Başarı Puanlarına İlişkin t testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Okul Öncesi Eğitim	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Başarı Notu	Aldım	176	80.24	14.30		
	Almadım	54	77.74	12.54	1.151	.251

Öğrencilerin okul öncesi eğitimi alma durumuna göre akademik başarıları arasında önemli fark bulunmamıştır ($t_{228} = 1.151, p > .05$).

Tartışma ve Sonuç

Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre başarı puanlarında anlamlı farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Altun ve Canca (2011) ve Şeker (2013), ilköğretim öğrencilerinin akademik başarılarıyla ilgili yaptıkları çalışmalarda cinsiyete göre başarı düzeylerinde kızlar lehine anlamlı farklılaşma bulmuşlardır. Lise öğrencilerinin akademik başarılarıyla ilgili yapılan bazı araştırmalarda ise, cinsiyete göre başarı düzeylerinde anlamlı farklılaşma görülmemiştir (Keskin ve Sezgin 2009; Metin, 2013; Sadi, Uyar ve Yalçın, 2014; Ozfidan ve Ugurlu, 2015). Bu bulgular cinsiyetin akademik başarının farklılaşmasında önemli bir unsur olmadığını düşündürmektedir. Altun ve Canca (2011) ve Şeker' in (2013) araştırmalarında kızlar lehine anlamlı fark çıkması kızların okumalarının öneminin çok vurgulandığı çevre olabileceği ile ilgili olabilir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri yerleşim türüne göre ve tipine göre başarı puanları arasında anlamlı farklılaşma görülmemesi yerleşim yerinin, çekirdek ve geniş aile oluşunun öğrencilerin akademik başarılarında farklılaştırıcı etkilerinin olmadığı şeklinde açıklanabilir Keskin ve Sezgin (2009), 11-15 yaş arası ergenlerle yaptığı araştırmada aile tipine göre akademik başarılarında anlamlı farklılaşma olmadığını saptamıştır. Bu bulguda bu çalışmadan elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir. Bu durum ayrıca ister çekirdek aile ister geniş aile olsun çocukların akademik gelişmelerine benzer katkılar sunmuş olabileceklerdir. Nagac (2016)' ya göre hane büyüklüğünün artması her bir çocuğun eğitimi için harcanabilecek miktarın azalması demek olduğundan öğrenci başarısını negatif etkilemektedir. Çocuk başına düşen gelirin azalması, çocuğun kendi odasının olmaması, özel ders alamaması, yeterli beslenememesi gibi nedenlerden başarıyı negatif etkileyebilmektedir.

Öğrencilerin kardeş sayılarına göre başarı puanlarında anlamlı farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Buna göre en fazla üç kardeşi olanların başarı puanlarının, en az dört kardeşi

olanlara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Arslan (2008) ailenin okul başarısına etkisi ile ilgili yaptığı araştırmada, bir ve iki kardeşi olanların, hiç kardeşi olmayan ve ikiden çok kardeşi olanlara göre başarı puanlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğunu bulmuştur. İlköğretim öğrencilerinin din kültürü ve ahlak bilgisi dersindeki başarılarıyla ilgili Şeker (2013)' in yaptığı araştırmada ise, kardeşi olanların, kardeşi olmayanlara göre daha başarılı oldukları saptanmıştır.

Ailenin aylık gelirine göre başarı puanlarında anlamlı farklılaşma saptanmıştır. Buna göre, aylık geliri 2000-3000 TL arası ve 3000 TL'den fazla olanların başarı puanları, aylık geliri 1000 TL ve altında olanlara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Yapılan birçok çalışma, araştırmanın bu bulgusuyla paralellik göstermektedir (Arslan, 2008; Akın, 2012; Şeker, 2013; Metin, 2013). İlğan ve ark.(2012) ise, çalışma grubunu ilköğretim öğrencilerinin oluşturduğu çalışmalarında, aylık gelire göre başarı puanlarında anlamlı farklılaşma gözlenmemiştir. Bu sonuçlar ekonomik durumun iyi olmasının çocukların ihtiyaçlarının ekonomik iyilikte yeterince karşılanabilmesinin başarıyı olumlu etkilediğini düşündürmektedir. Aylık gelirin düşüklüğünde de aileler eğitime verdikleri önem dolayısı ile başka ihtiyaçlarını kısarak çocukların ihtiyaçlarını karşılamakta ve onlara sorun genellikle yaşatmamaktadırlar.

Evin ısınma durumuna göre elde edilen bulgulara bakıldığında, evin ısınma yöntemi doğalgaz, kalorifer olanların başarı puanları, evin ısınma yöntemi soba olanlara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuç doğrultusunda, evde kullanılan ısınma yönteminin akademik başarı üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Evde çalışma odasına sahip olma durumuna göre başarı puanlarında anlamlı farklılaşma bulunmamıştır. Şeker (2013) ise, öğrencilerin evlerinde kendilerine ait çalışma odalarının olup olmamasına göre öğrencilerin başarılarının anlamlı olarak farklılaştığını saptamıştır. Ayrı odaya sahip olmanın, başta ailenin ekonomik imkânları, eğitim ve çocuğun başarısına verilen önem derecesi gibi bazı sosyo-kültürel etkenlerle ilişkili olduğu ve bu durumun verimli çalışmayı etkilediği belirtilmektedir (Ozfidan, & Demir, 2014).

Öğrencilerin evlerinde engelli veya sürekli hastalıklı bireyin olma durumuna göre başarı puanlarında anlamlı farklılaşma bulunmamıştır. Çocuğun anne veya babasının ağır ve süreğen hastalıkları onların okul başarısının düşmesine neden olmaktadır (Dam, 2008). Bu durum kardeşlerin özrü nedeniyle ailelerin daha çok engelli olan kardeşlerle ilgilenmesinden

kaynaklanabilir. Ayrıca çocuklar engelli kardeşlerinin durumlarında olumsuz etkilenmiş olabilirler.

Annenin çalışma durumuna göre başarı puanlarında anlamlı farklılaşma görülmezken, babanın çalışma durumuna göre, çalışanların lehine anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Keskin ve Sezgin (2009) yaptıkları çalışmada annelerin çalışma durumuna göre farklılık saptamamıştır. İlğan ve diğerleri (2012) yaptıkları araştırmada velinin çalışma durumuna göre farklılık bulamamışlardır.

Öğrencilerin sağlık problemleri olma durumlarına göre başarı puanlarında anlamlı farklılaşma bulunmamıştır. Ayas (2000) ise, sürekli hastalık ile başarı arasında ilişki olduğunu saptamıştır. Öğrencilerin okulöncesi eğitim alma durumlarına göre, okulöncesi eğitim alanlarla almayanlar arasında anlamlı farklılaşma saptanmamıştır. Okulöncesi eğitimin çocuğun çok yönlü gelişimine katkı sağlamasıyla birlikte gelecekteki okul başarısını artırdığı çeşitli çalışmalarda belirtilmiştir (TÜSİAD, 2005; Belsky ve ark, 2007; Erkan ve Kırca, 2010). Bu sonuçlar öğrenciler sağlık problemleri yaşasalar da ailelerin verdikleri ekstra desteklerle çocuklarının okul başarılarını düşürmedikleri ile açıklanabilir. Okul öncesi çocukların gelişimlerinde önemli olsa da bu çalışmada okul öncesi eğitim alma akademik başarıda farklılaştırıcı bir unsur olamamıştır. Bu çalışma ilkokul 4. sınıflarda gerçekleştirilmiştir. Bu durum dördüncü sınıfa gelinceye kadar okul öncesi eğitim alamayanların dezavantajlarının giderilmesi ile ilgili olabilir.

Öneriler

- Çocukların akademik başarılarının olumsuz etkilenmemesi için ailelerin ekonomik düzeylerinin artırılması gerekir.
- Ailelerin çok çocuk yerine bakabilecekleri kadar çocuk yapmaları konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- Ailede çocukların çalışma ortamları iyileştirilmelidir.
- çocukların ilkokulda ek eğitim programlarına ihtiyaç duymamaları için okulöncesine önem verilmelidir.
- Ailelerin sosyo-ekonomik durumlarının iyileştirilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Kaynakça

- Akın, F. (2012). Okul İçi ve Okul Dışı Öğrenmelerin Öğrenci Başarısına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Annunziante, D., Hogue, A., Faw, L. Ve Liddle, H.A. (2006). Family Functioning and School Success in At-Risk, Inner-City Adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 35(1) 105–113.
- Ayas, M. (2000). İlköğretimde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinin Başarısını Etkileyen Faktörler. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Baltaş, A., Üstün Başarı, Remzi Kitabevi Yay., İstanbul, 2004.
- Belsky, J., Burchinal, M., McCartney, K., Vandell, D.L., Clarke-Stewart, K.L., & Owen, M.T. (2007). Are there long- term effects of early child care? *Child Development*, 78, 681-701.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem-A Yayınları. Ankara.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin Okul Başarısında Aile Faktörü, *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7 (14), s. 75-99.
- Engin, A.O., Özen, Ş. ve Bayoğlu, V. (2009). Öğrencilerin Okul Öğrenme Başarılarını Etkileyen Bazı Temel Değişkenler, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3, 125-156.
- Erkan, S. Ve Kırca, A. (2010). Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 94-106.
- Gershenson, S.& Langbein, L. (2015). The Effect of Primary School Size on Academic Achievement, *Educational Evaluation And Policy Analysis*, 37 (1), 135-155.
- Halle, Tamara G.; Kurtz-Costes, Beth; Mahoney, Joseph L. Family influences on school achievement in low-income, African American children. *Journal of Educational Psychology*, 89(3), 527-537.
- İlğan, A., Erdem, M. Yapar, B., Aydın, S. ve Aydemir, Ş.Ş. (2012). Veli İlgisi ve İlköğretim Öğrencilerinin Seviye Belirleme Sınavlarını (SBS) Yordama Düzeyi, *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2 (2).
- Keskin, G. ve Sezgin, B. (2009). Bir Grup Ergende Akademik Başarı Durumuna Etki Eden Etmenlerin Belirlenmesi, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4 (10).

- Konan N. ve Oguz V. (2015). Pre-School Teachers' Views About the Evaluation Criteria in the "Teacher Supervision Form", *Electronic International Journal of Education, Arts, and Science*, 1 (1), 62-76.
- Mashburn, A.J., Justice, L.M., Downer, J.T. and Pianta, R.C. (2009). Peer Effects on Children's Achievement During Kindergarten, *Child Development*, 80 (3), 686-702.
- Nagac, K. (2016). An Econometric Analysis of Student Success and Classroom Size in Turkey, *Electronic International Journal of Education, Arts, and Science*, 2 (1), 17-30.
- Osman Engin, A., Özen, Ş. ve Bayaoğlu, V. (2009). Öğrencilerin Okul Öğrenme Başarılarını Etkileyen Bazı Temel Değişkenler, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3, 125-156.
- Ozfidan, B. & Demir. H. (2014). Bask Çift Dilli Eğitimi ve Bunun Turkiyedeki Olası Çift Dilli Eğitim İçin Örneklendirilmesi. *Asian Journal of Instruction (AJI)*, 2(1(ÖZEL)), 77-85
- Ozfidan, B., & Ugurlu, O. (2015). The Idea Of Race And Racial Differences. *Electronic International Journal of Education, Arts, and Science*, 1(1), 85-98
- Önür, H. (2013). Gelir Düzeyinin Eğitim İmkanlarından Yararlanma Düzeyine Etkisi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18, s.279.
- Özdamar, K., Odabaşı, Y., Hoşcan, Y., Kırcaali-İftar, G., Özmen, A. ve Uzuner, Y. (1999). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. Bilim ve Araştırma (Editör Ali Atıf Bir). Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Richards, Donald. (1986). Productive and Effective Schools. Chicago, Illinois: The Annual Conference of The American Finance Association.
- Sadi, Ö., Uyar, M. ve Karamanoğlu, H.Y. (2014). Lise Öğrencilerinin Biyoloji Dersi Başarılarında, Cinsiyet, Sınıf Düzeyi ve Aile Yapısının Rolü, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 16.
- Sulis, I., ve Porcu, M . (2015). Assessing Divergences in Mathematics and Reading Achievement in Italian Primary Schools: A Proposal of Adjusted Indicators of School Effectiveness *Social Indicators Research*, 122 (2),607-634.
- Sulku, Seher N. ve Abdioğlu. Z. (2015). Public and Private School Distinction, Regional Development Differences, and Other Factors Influencing the Success of Primary School Students in Turkey. *Educational Sciences-Theory & Practice*, 15 (2), 419-431.

- Şeker, M. (2013). İlköğretim 6,7 ve 8. Sınıflarda Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi Dersinde Öğrenci Başarısını Etkileyen Faktörler. Yüksek Lisans Tezi. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum.
- Temel, Z. F. (2001). Okul Öncesi Eğitime Aile Katılımı. Gazi Üniversitesi Anaokulu-Anasınıfı Öğretmen El Kitabı, İstanbul:Ya-pa.
- TÜSİAD. (2005). Doğru Başlangıç, Türkiye’de Okulöncesi Eğitim, TÜSİAD 2005-05.396.